

Úloha 1

Doplňte chybějící části českých přísloví:

01. Jak si kdo ustele, ...
02. Ranní ptáče dál ...
03. Sejde z očí, ...
04. Vrána k vráně
05. Kdo jinému jámu kopá, ...
06. Dobrá hospodyňka pro pírkó ...
07. Není všechno zlato, ---
08. Jablko nepadá ...
09. Co je šeptem, ...
10. Když ptáčka lapají, ...

Řešení:

- ... tak si lehne.
... doskáče.
... sejde z mysli.
... sedá.
... sám do ní padá.
... přes plot skočí.
... co se třpytí.
... daleko od stromu.
... to je čertem.
... pěkně mu zpívají.

Úloha 2

Vyhledejte podstatná jména a určete u nich pád, číslo, rod a vzor:

01. Starého psa novým kouskům nenaučíš.
02. Bez práce nejsou koláče.
03. Tichá voda břehy mele.
04. Přání je otcem myšlenky.
05. Papír snese všechno.
06. Kuj železo, dokud je žhavé.
07. Lež má krátké nohy.
08. Mráz kopřivu nespálí.
09. Neházej flintu do žita.
10. Kdo se dá na vojnu, musí bojovat.

Řešení:

- psa**- 4.p, č.j., r. m. živ., pán
kouskům- 3.p., mn.č., r. m. neživ., hrad
- práce**- 2.p., č.j., r. ž., růže
koláče- 1.p., mn.č., r. m. neživ., stroj
- voda**- 1.p., č.j., r. ž., žena
břehy- 4.p., mn.č., r. m. neživ., hrad
- přání**- 1., č.j., r. s., stavení
otcem- 7.p., č.j., r. m. živ., muž
myšlenky- 2.p., č.j., r. ž., žena
- papír**- 1.p., č.j., r. m. neživ., hrad
- železo**- 4.p., č.j., r. s., město
- lež**- 1.p., č.j., r. ž., kost
nohy- 4.p., mn.č., r. ž., žena
- mráz**- 1.p., č.j., r. m. neživ., hrad
kopřivu- 4.p., č.j., r. ž., žena
- flintu**- 4.p., č.j., r. ž., žena
žita- 2.p., č.j., r. s., město
- vojnu**- 4.p., č.j., r. ž., žena

Úloha 3

Určete slovní druhy:

01. Smích je nejlepší lék.
02. Žádné štěstí netrvá věčně.
03. Všechno jde, když se chce.
04. Dobrý učitel neučí všechno, co ví.
05. Dvakrát měř a jednou řež.
06. Není šprochu, aby na něm nebylo pravdy trochu.
07. Kdo se směje naposled, ten se směje nejlépe.
08. Strach má velké oči.
09. Všude dobře, doma nejlépe.
10. Byl tam páté kolo u vozu.

Řešení:

01. 1 – 5 – 2 – 1
02. 3 – 1 – 5 – 6
03. 3 – 5 – 8 – 3 – 5
04. 2 – 1 – 5 – 3 – 3 – 5
05. 4 – 5 – 8 – 4 – 5
06. 5 – 1 – 8 – 7 – 3 – 5 – 1 – 6
07. 3 – 3 – 5 – 6 – 3 – 3 – 5 – 6
08. 1 – 5 – 2 – 1
09. 6 – 6 – 6 – 6
10. 5 – 6 – 4 – 1 – 7 – 1

Úloha 4

Označte podmět a přísudek:

01. Laskavé srdce je snadno zranitelné.
02. Hněv je špatný rádce.
03. Neházej flintu do žita.
04. Hlad je nejlepší kuchař.
05. Kde nic není, ani smrt nebere.
06. Koně můžeš přivést k vodě, ale napít se musí sám.
07. Ryba a host třetí den smrdí.
08. Stokrát opakovaná lež se stává pravdou.
09. Všechny cesty vedou do Říma.
10. Žádný učený z nebe nespádl.

Řešení:

01. srdce je zranitelné
02. hněv je rádce
03. (ty) neházej
04. hlad je kuchař
05. nic není, smrt nebere
06. (ty) můžeš přivést, (on) se musí napít
07. ryba a host smrdí
08. lež se stává pravdou
09. cesty vedou
10. učený nespádl

Úloha 5

Vyhledejte ve větách podmět a určete, jakým slovním druhem je vyjádřen:

01. Naděje umírá poslední.
02. Je těžké šetřit z ničeho.
03. Boží mlýny melou pomalu, ale jistě.
04. Každý chvilku tahá pilku.
05. Padla kosa na kámen.
06. Chybovat je lidské.
07. Hlad je převlečená žízeň.
08. Nic netrvá věčně.
09. Nikdo není doma prorokem.
10. Cesta do pekla je dlážděna dobrými úmysly.

Řešení:

01. naděje-1
02. šetřit-5
03. mlýny-1
04. každý-3
05. kosa-1
06. chybovat-5
07. hlad-1
08. nic-3
09. nikdo-3
10. cesta-1

Úloha 6

Určete druh větných členů u podtržených slov:

01. Po dobrém pořídíš víc než po zlém.
02. Láska hory přenáší.
03. Kdo je zvědavý, bude brzy starý.
04. Podej čertu prst a utrhne ti celou ruku.
05. Nesázej všechno na jednu kartu.
06. Čiň čertu dobře a peklem se ti odmění.
07. Hlas lidu, hlas boží.
08. Vyhozený dvěma dere se dovnitř oknem.
09. Jeden je za osmnáct a druhý bez dvou za dvacet.
10. Dělá z komára velblouda.

Řešení:

01. Puz
02. Pt
03. Př
04. Pt
05. Pks
06. Puz
07. Pkn
08. Pum
09. Po
10. Pt